

De Nederlandse economen top-30

Voor de negende achtereenvolgende keer publiceert *ESB* de hitparade van meest geciteerde Nederlandse economen¹. Deze hitparade is samengesteld volgens de door J.J. van Duijn ontwikkelde methode. Bepalend is niet zozeer of economen veel publiceren, maar of zij bij hun vakgenoten op erkenning van hun meesterschap kunnen rekenen. De gehanteerde methode kan men het beste zien als een reputatie-analyse. Een bekend probleem bij een dergelijke aanpak is dat de waargenomen verschillen in de mate van erkenning niet noodzakelijkerwijs hoeven overeen te komen met de werkelijke wetenschappelijke prestaties van een auteur. Belangrijk werk kan ten onrechte vrijwel onopgemerkt blijven of het vakgebied waarop iemand zich begeeft kan niet erg in de mode zijn. In beide gevallen leidt de citatie-analyse tot een onderwaardering van de betreffende auteur. Een grote econoom als Thorstein Veblen bij voorbeeld heeft ook lange tijd op erkenning moeten wachten. Bij het uitblijven van een academische positie trok hij zich jarenlang op zijn boerderij terug. Toen hij uiteindelijk wel vermaardheid genoot en het presidentschap van de American Economic Association kreeg aangeboden hoefde het voor hem niet meer. Voor de minder geciteerde miskende econoom blijft er derhalve altijd nog hoop op een betere toekomst.

Methode

De *Social Sciences Citation Index* (SSCI) geeft een overzicht van de publicaties waarin een auteur in een bepaald jaar geciteerd werd. Citaten kunnen verwijzingen naar boeken of artikelen zijn. Het is niet van belang waar het oorspronkelijke artikel, waarnaar verwezen wordt, verschenen is. Een artikel in *ESB* kan even goed citaten opleveren als een artikel in de *American Economic Review* of *Econometrica*. De citaten moeten echter opgenomen zijn in gerenommeerde internationale wetenschappelijke tijdschriften. De SSCI rekt 1500 tijdschriften op het terrein van de sociale wetenschappen tot deze categorie, waaronder ongeveer 140 op het gebied van de economie. Verwijzingen naar eigen werk, citaten in boekbe-

sprekingen en review-artikelen tellen niet mee. Voorts moeten 'dubbelstellingen' geëlimineerd worden: bij meer verwijzingen naar verschillende artikelen of boeken van een auteur in één publicatie tellen deze slechts als één citaat.

De term 'Nederlandse econoom' leggen wij traditiegetrouw nogal restrictief uit. Het gaat om anno 1989 in Nederland werkzame economen van Nederlandse origine. In het buitenland werkzame Nederlanders als Theil (University of Florida) en Buiter (Yale University) tellen daarom niet mee. Buitenlanders in Nederland als Theeuwes in Leiden, Maddison in Groningen en Paelinck in Rotterdam tellen eveneens niet mee. Volgens bestendig gebruik komen economen in aanmerking die zich bezighouden met algemene economie of nauw daaraan verwante onderdelen van de bedrijfseconomie. Het doel van deze begrenzing is mede om geen verschillende grootheden met elkaar te vergelijken. Freud bij voorbeeld wordt door economen ongetwijfeld geciteerd,

maar dat is geen reden om hem als econoom te beschouwen. Econometristen en wiskundig economen vormen een sub-groep die reeds jaren meetelt.

Resultaten over vijf jaar

Verrassende nieuwe binnenkomers

Net als de voorafgaande jaren voert Tinbergen de ranglijst aan, zoals blijkt uit tabel 1. Hij wordt echter op betrekkelijk korte afstand gevolgd door Barten. Deze econometrist tinnert reeds jaren aan de weg. Zijn eerste geciteerde artikel dateert van 1964, vlak voordat hij twee jaar later in Rotterdam promoveerde. Tot voor kort was hij niet in Nederland werkzaam, maar hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven. Het afgelopen jaar is hij hoogleraar-directeur geworden van het aan de Katholieke Universiteit Brabant verbonden Center for Economic Research (CentER). Door deze vooraanstaande positie in de Nederlandse wetenschappelijke economenwereld komt hij voor het eerst in aanmerking voor opneming in de top-30. Nijkamp, Van Duijn en Van

1. De acht eerdere versies van de top-30 verschenen in *ESB* op de volgende data: 18 november 1981, 15 december 1982, 14 december 1983, 12 december 1984, 18/25 december 1985, 10 december 1986, 9 december 1987 en 14 december 1988.

Tabel 1. De top-30 1984-1988 (tussen haakjes de klassering vorig jaar)

			Instelling	Citaten	Hoogste notering
1.	(1)	J. Tinbergen	emeritus	252	1 (1976-1988)
2.	(-)	A.P. Barten	KUB	201	2 (1988)
3.	(2)	P. Nijkamp	VU	127	2 (1979-1987)
4.	(3)	J.J. van Duijn	Robeco/UvA	75	3 (1984-1987)
5.	(4)	B.M.S. van Praag	EUR	42	4 (1980)
6.	(6)	T. Kloek	EUR	39	4 (1980)
7.	(8)	J.S. Cramer	UvA	37	2 (1977 en 1978)
8.	(7)	C.P.A. Bartels	Buro Bartels	36	4 (1986)
9.	(5)	A. Kapteyn	KUB	36	4 (1983 en 1987)
10.	(9)	P. Rietveld	VU	35	5 (1983)
11.	(11)	W.F. van Raaij	EUR	34	4 (1984)
12.	(12)	J. Pen	emer./RUG	34	2 (1976)
13.	(10)	J. Spronk	EUR	33	6 (1984)
14.	(15)	L. van den Berg	EUR	32	5 (1986)
15.	(-)	A.H.G. Rinnooy Kan	EUR	29	9 (1988)
16.	(16)	H. Linnemann	VU	29	4 (1976, 1977 en 1982)
17.	(13)	E.J. Bomhoff	EUR	28	6 (1986)
18.	(30)	F. van der Ploeg	KUB	27	10 (1988)
19.	(17)	L.H. Klaassen	emer./NEI	26	3 (1979)
20.	(18)	J.F. Kiviet	UvA	24	11 (1987)
21.	(24)	P. Kooiman	CBS	24	11 (1985)
22.	(-)	J. Pelkmans	EIPA	22	5 (1988)
23.	(25)	A. van Delft	RPD	22	11 (1979)
24.	(20)	W.J. Keller	CBS/VU	21	19 (1983)
25.	(21)	M.M.G. Fase	DNB/UvA	21	8 (1977)
26.	(28.)	H. den Hartog	CPB	21	6 (1976)
27.	(19)	A. Heertje	UvA	20	14 (1983)
28.	(-)	E.E.C. van Damme	KUB	19	15 (1988)
29.	(-)	S. Cnossen	EUR	19	9 (1987)
30.	(-)	Ch. Elbers	VU	19	11 (1984)

Praag zijn daardoor een plaats lager te vinden dan vorig jaar.

Een volgende opvallende binnenkomer is de econometrist Rinnooy Kan, die dank zij een zeer goed citatenjaar 1988 op de vijftiende plaats belandt. Het is echter voor discussie vatbaar tot welk vakgebied zijn geciteerde werk behoort; een deel ervan lijkt eerder op wiskundig dan econometrisch terrein te liggen. Van der Ploeg, die vorig jaar op nummer dertig binnenkwam, is dit jaar maar liefst twaalf plaatsen hoger te vinden. Pelkmans viel de afgelopen jaren steeds net buiten de boot, maar met een bijzonder goed laatste jaar weet hij nu overtuigend de top-30 binnen de dringen.

De in Terneuzen geboren Van Damme is na Barten de tweede 'immigrant' die voor het eerst in de top-30 te vinden is. Begin dit jaar werd hij hoogleraar economie aan het CentER, na bijna drie jaar aan de Universiteit van Bonn verbonden te zijn geweest. Kapteyn en Bomhoff vallen dit jaar relatief sterk terug, terwijl Heertje als gevolg van een mager laatste jaar acht plaatsen daalt. Brandsma komt niet meer in aanmerking aangezien hij het CPB verruilde voor de EG in Brussel. Uit de top-30 van vorig jaar zijn voorts Korteweg (vorig jaar 22), Koerts (23), Kuipers (26), Verhallen (27) en Driehuis (29) verdwenen.

Tabel 2. De Nederlandse internationals 1984-1988

		Instelling	Citaten
1.	(1)	J. Tinbergen	emeritus 228
2.	(-)	A.P. Barten	KUB 188
3.	(2)	P. Nijkamp	VU 109
4.	(3)	J.J. van Duijn	Robeco/UvA 58
5.	(4)	T. Kloek	EUR 35
6.	(5)	J.S. Cramer	UvA 33
7.	(-)	AHG Rinnooy Kan	EUR 29
8.	(6)	C.P.A. Bartels	Bartels 28
	(9)	H. Linnemann	VU 28
	(7)	W.F. van Raaij	EUR 28
11.	(13)	L. van den Berg	EUR 27
12.	(8)	E.J. Bomhoff	EUR 26
13.	(13)	B.M.S. van Praag	EUR 25
14.	(11)	L.H. Klaassen	emer./NEI 24
	(21)	F. van der Ploeg	KUB 24
16.	(10)	J.F. Kiviet	UvA 23
17.	(11)	A. Kapteyn	KUB 22
	(13)	J. Pen	emer./RUG 22
	(20)	P. Rietveld	VU 22
	(13)	J. Spronk	EUR 22
21.	(18)	A. Heertje	UvA 19
	(21)	P. Kooiman	CBS 19
	(-)	EEC van Damme	KUB 19
24.	(25)	S. Cnossen	EUR 18
	(25)	Ch. Elbers	VU 18
	(-)	H.G.M. Hilhorst	ISS 18
	(28)	J. Pelkmans	EIPA 18
	(13)	J. Koerts	EUR 18
29.	(-)	A. van Delft	RPD 17
	(-)	L. Hordijk	VU 17

Tabel 3. De top-10 in 1988

		Instelling	Totaal	Internationaal	
1.	(1)	J. Tinbergen	emeritus	45	40
2.	(-)	A.P. Barten	KUB	35	34
3.	(2)	P. Nijkamp	VU	23	23
4.	(3)	J.J. van Duijn	Robeco/UvA	15	15
5.	(11)	B.M.S. van Praag	EUR	9	7
	(-)	J. Pelkmans	EIPA	9	5
7.	(16)	J.S. Cramer	UvA	8	7
	(-)	P. Rietveld	VU	8	6
9.	(-)	A.H.G. Rinnooy Kan	EUR	7	7
10.	(-)	C.P.A. Bartels	Buro Bartels	6	6
	(5)	L.H. Klaassen	emer./NEI	6	6
	(-)	H.J. Bierens	VU	6	6
	(-)	F. van der Ploeg	KUB	6	5
	(-)	J. Hartog	UvA	6	4

Nederlandse internationals

Bij het opstellen van de ranglijst van internationals (zie tabel 2) zijn de citaten door Nederlanders in Nederlandse tijdschriften (*De Economist*, *European Economic Review*, *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*) buiten beschouwing gebleven. Dit is gedaan om de Nederlandse bijdrage aan de internationale reputatie van de Nederlandse top-economen te elimineren. Van deze correctie blijken vooral Rinnooy Kan, Linnemann en Van den Berg de gunstige gevolgen te ondervinden. Van Damme komt op deze lijst zelfs nog iets hoger binnen. Hilhorst, Van Delft en Hordijk zijn de overige nieuwe binnenkomers. In internationaal aanzien moeten ook Kapteyn en Bomhoff een stapje terug doen, terwijl daarnaast vooral Kiviet en Koerts lager te vinden zijn dan vorig jaar. Brandsma (was 18) is uit de lijst verdwenen, terwijl Keller (23), Van der Laan (23), Molle (25), Fase (28/29) en Knoester (28/29) net onder de streep belanden.

1988 en 1989

De top-10 over 1988 (zie tabel 3) geeft wat betreft de bovenste vier geen afwijkend beeld van de resultaten over vijf jaar. Op de vijfde plaats moet de dit jaar sterk teruggekomen Van Praag echter Pelkmans naast zich dulden. In de tipparade 1988 kwam Pelkmans reeds als kanshebber voor de top-10 naar voren. Cramer en Rietveld vormen om dezelfde reden geen verrassing meer, ook al zijn ze veel hoger te vinden dan in 1987. Kapteyn is gezakt van de vierde naar de vijftiende plaats, Lambooy deelde vorig jaar met Klaassen de vijfde plaats, maar is nu twintig plaatsen lager te vinden. Spronk ging van acht naar vijftienvintig, terwijl Cnossen en Kloek na een gedeelde negende plaats elkaar nu op de vijftiende plaats gezelschap houden.

De tipparade 1989 (tabel 4) geeft een overzicht van de citaten over de eerste acht maanden van 1989. Het trio Nijkamp, Van Duijn en Van Praag blijkt serieus rekening te moeten houden met een aanslag op hun posities. Van der Ploeg en Van Damme volgen net na Barten en illustreren de opmars van de Tilburgers dit jaar. Gezien de progressie in hun citaten over de laatste drie jaar vormen zij serieuze kandidaten om de komende jaren de hoogste regionen van de top-30 binnen te dringen. Van Raaij blijkt een goed citatenjaar te beleven en zal volgend jaar wel enkele plaatsen weten te klimmen in de top-30. Opmerkelijk is ook de come-back van Onderwijsminister Ritzen in 1989. Zijn beste jaar tot nu toe was 1981. Hij verzamelde toen 4 citaten en deelde met Van den Doel de twintigste plaats in de ranglijst over 1981. Daarna ging het geleidelijk aan wat minder: in de jaren 1987 en 1988 werd hij slechts eenmaal geciteerd. Maar in de maanden tot en met augustus werd hij reeds vijfmaal geciteerd en bezet daarmee een gedeelde dertiende plaats op de tipparade. Wellicht heeft hij het afgelopen academische jaar tijdens zijn verblijf aan de Universiteit van Wisconsin zijn reputatie onder Amerikaanse vakgenoten wat kunnen opvijzelen.

Tabel 4. Tipparade 1989

		Instelling	Totaal
1.	J. Tinbergen	emeritus	38
2.	A.P. Barten	KUB	24
3.	F. van der Ploeg	KUB	12
4.	E.E.C. van Damme	KUB	11
5.	P. Nijkamp	VU	11
6.	W.F. van Raaij	EUR	9
7.	L.H. Klaassen	emer./NEI	8
	H. Linnemann	VU	8
	J.J. van Duijn	Robeco/UvA	8
	B.M.S. van Praag	EUR	8
11.	M.M.G. Fase	DNB/UvA	7
	J.F. Kiviet	UvA	7

Evaluatie

De belangrijkste verschuivingen in de top-30 blijken de laatste jaren vooral het gevolg te zijn van naar Nederland terugkerende en uit Nederland vertrekkende wetenschappers. Het immigratiesaldo is de laatste twee jaar positief. Tegenover het vertrek van Brandsma stond de terugkeer van Barten en Van Damme, terwijl ook Van der Ploeg kort na zijn terugkeer in de top-30 verscheen.

Een aantal reeds met emeritaat zijnde economen weet zich desondanks te handhaven. Tinbergen, Pen en Klaassen zijn voorlopig niet uit de lijst weg te denken, terwijl ook Van Duijn al jaren zonder nieuwe wetenschappelijke publicaties kan blijven teren op zijn werk uit het verleden (zijn laatste geciteerde artikel dateert uit 1984).

Kijken we naar de verdeling van de topeconomen per universiteit dan blijkt vooral Tilburg sterk in opkomst te zijn. Vermelding verdient echter wel dat het niet de eigen kweek is die hiervoor verantwoordelijk is. Barten komt uit Leuven, Kapteyn zat vroeger in Leiden, Van der Ploeg kwam enkele jaren geleden van de London School of Economics en Van Damme werkte voor zijn tijd in Bonn in Delft, Northwestern University en Eindhoven. Men zou kunnen stellen dat de universiteit zich duchtig heeft geroerd op de 'transfermarkt'. Blijkbaar oefent Tilburg grote aantrekkingskracht uit op economen van naam. In Rotterdam en Amsterdam blijken ook dit jaar nogal wat veel geciteerde economen werkzaam te zijn. Groningen en het CPB moeten het met aanzienlijk minder doen.

Nobelprijswinnaars

Tot slot is het wellicht aardig om een indruk te krijgen van de relatieve positie van de Nederlandse economenelite in internationaal verband. Kunnen de Nederlandse economen zich meten met de wereldtop? Een eerste, ruwe indica-

tie daarvoor geeft een vergelijking met het aantal citaten dat de winnaars van de Nobelprijs voor economie in de jaren tachtig vorig jaar verzamelden. Van deze Nobelprijswinnaars mag je verwachten dat zij allen eminente economen zijn. Sommigen onder hen kregen echter de Nobelprijs toegekend op een moment dat zij allang niet meer actief waren, zoals de winnaar van dit jaar, de Noor T. Haavelmo. Het niet langer wetenschappelijk actief zijn hoeft niet altijd te betekenen dat deze economen weinig of niet meer geciteerd worden, maar aannemelijk is wel dat zij tijdens hun actieve periode tot een hogere score kwamen.

Uit het in tabel 5 opgenomen overzicht blijkt dat J.M. Buchanan het meest geciteerd werd in 1988, op korte afstand gevolgd door Stigler. Daarna gaapt een flink gat en komen Tobin, Modigliani, Solow en Debreu. De publicaties van Haavelmo en Stone blijken zo langzamerhand betrekkelijk weinig meer geciteerd te worden. Dit zegt uiteraard niets over het vernieuwende van hun werk op het moment van verschijnen. Wat echter toen als baanbrekend werd beschouwd en waarover in de vakliteratuur veel artikelen verschenen, kan nu inmiddels tot tekstboekwijsheden verworden zijn. Met Haavelmo lijkt dit het geval te zijn: in 1988 werd uitsluitend verwezen naar werk van hem uit de jaren 1943-1953. Van Praag behoort

de tot het selecte groepje citeerders. Ook Allais was vooral in deze periode actief, maar publiceerde tussen 1965 en 1987 ook nog een flink aantal artikelen waaruit vorig jaar geciteerd werd.

Het werk van Tinbergen dat geciteerd wordt, dateert vooral uit de jaren dertig, vijftig en zestig en in iets mindere mate ook nog de jaren zeventig. Tussen zijn eerste geciteerde artikel (verschenen in *De Economist* in 1927) en zijn laatste artikel dat in 1988 een citaat opleverde (1987), ligt zestig jaar. Geen van de Nobelprijswinnaars in de jaren tachtig is over zo'n lange periode actief geweest. Het dichtst erbij komt Solow, die tussen 1939 en 1987 geciteerde artikelen publiceerde. Tobin verkreeg het snelst na zijn eerste geciteerde artikel (1952) de Nobelprijs (29 jaar later), op de voet gevolgd door Solow (1957) die dertig jaar moest wachten.

Buiten Tinbergen blijft de Nederlandse economen-topelite nog ver verwijderd van het gemiddelde Nobelprijsniveau, zeker als men de niet of nauwelijks meer publicerende economen als Haavelmo, Allais en Stone buiten beschouwing laat. Barten, Nijkamp en Van Duijn steken in Nederland met kop en schouders boven hun naaste belagers uit, maar internationaal gezien blijft hun reputatie achter bij de allergrootsten.

Hans Wolters

Tabel 5. Nobelprijswinnaars sinds 1980, citaten in 1988

	Nobelprijs in	Citaten
L.R. Klein	1980	63
J. Tobin	1981	180
G.J. Stigler	1982	270
G. Debreu	1983	100
R. Stone	1984	29
F. Modigliani	1985	160
J.M. Buchanan	1986	310
R.M. Solow	1987	120
M. Allais	1988	40
T. Haavelmo	1989	13